

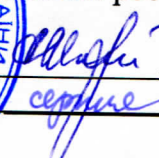
**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра образотворчого мистецтва**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
та навчальної роботи

 А.М. Мартиненко
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА З МЕТОДИКОЮ КЕРІВНИЦТВА»
(назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалавра**
(назва ступеня вищої освіти)
спеціальності **012 «Дошкільна освіта»**
(код і назва спеціальності)

**Полтава
2024 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта», складена відповідно до освітньої програми «Дошкільна освіта» 2022 року.

Розробник: Мележик Ю.М., к.пед.н., доц., доцент кафедри образотворчого мистецтва

Погоджено

Гарант освітньої програми Леся КЛЕВАКА

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

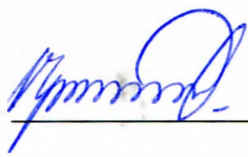
Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Тетяна ЗІНЕНКО

«27» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

 (Віктор ЧЕРНИШОВ)

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка» (шифр і назва)	обов’язкова
Загальна кількість годин – 90		
Модулів – 1	Спеціальність Спеціальність 012«Дошкільна освіта» (шифр і назва)	Рік підготовки: 3-й
Змістових модулів – 1		Семестр 5-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Лекції 16 год.
		Практичні, семінарські 20 год.
		Лабораторні -
		Самостійна робота 54 год.
		Індивідуальна робота: -
		Вид контролю: екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 36/54

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» – сформувати у майбутніх вихователів ЗДО розуміння суті художньої творчості, сприяти опануванню ними теоретичними та практичними основами просторових мистецтв, а також методикою управління образотворчою діяльністю дитини дошкільного віку та сучасними технологіями навчання художньо-естетичної діяльності в дошкільному закладі освіти. Курс також передбачає оволодіння студентами практичними вміннями та технічними навичками, необхідними для керівництва образотворчою діяльністю дошкільнят.

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких **компетентностей**:

КЗ 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КС 11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС 13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньопродуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС21. Здатність соціалізувати дітей дошкільного віку засобами творчої діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» є навчальна дисципліна: «Психологія загальна».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

ПР 1. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР 21. Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	А	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його	Високий, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.

			вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	
82 – 89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній, що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач,

		повторного складання екзамену/заліку	відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

стандартизовані письмові тести для здійснення поточного/проміжного контролю успішності засвоєння студентами навчального матеріалу (здійснюється під час проведення практичних занять).

презентації результатів виконаних завдань;
екзамен.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Мистецтво як соціальне та культурне явище. Класифікація мистецтв.

Предмет і завдання курсу. Форми та методи засвоєння навчальної дисципліни. Мистецтво як форма суспільної свідомості, спосіб відображення життя в художній творчості, яка візуально відображає довкілля на площині чи в просторі. Специфіка мистецтва. Статичність образів образотворчого мистецтва. Функції мистецтва в суспільстві. Естетична і гедоністична функції – унікальна прерогатива мистецтва. Дублюючі функції: пізнавальна, виховна, освітня, інформаційна, комунікативна, соціально-перетворююча, компенсаторна, прогностична, медична, сугестивна. Художній твір та художній образ. Критерії розрізнення змісту й форми в мистецтві. Особливості художнього образу.

Поняття групи мистецтв, синкретизм у мистецтві. Перша спроба класифікації мистецтв. Визначальні принципи класифікації мистецтва. Структура мистецтв за сучасною класифікацією. Чинники, що обумовлюють поділ мистецтв на групи. Основні критерії класифікації мистецтв. Просторові мистецтва. Часові мистецтва. Змішані мистецтва. Синтетичні мистецтва. Різновиди синтезу мистецтв та особливості його прояву в сучасній художній культурі

Практичне заняття 1.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Види просторових мистецтв. Жанри та техніки просторових мистецтв.

Специфічні особливості просторового мистецтва. Типи образних знаків для створення художнього образу. Розподіл просторових мистецтв на дві підгрупи: образотворчі та необразотворчі мистецтва. Структура просторових мистецтв. Графіка як різновид образотворчого мистецтва, специфічними засобами зображення якого є лінія, штрих, крапка, пляма. Основні інструменти художника-графіка (олівець, перо, вугілля). Види графічних малюнків. Різновиди графіки. Видатні художники-графіки. Живопис як вид образотворчого мистецтва. Витоки мистецтва живопису. Види живопису (станковий, монументальний, декоративний, театральний-декоративний, мініатюрний) Творчість української художниці Марії Примаченко. Скульптура як вид просторових мистецтв. Специфічні засоби скульптури. Види скульптури. Архітектура як вид просторових мистецтв. Світові шедеври архітектури. Виразальні засоби в творах архітектури. Поняття

«архітектурний стиль». Основні архітектурні стилі. Декоративно-ужиткове мистецтво як найдавніший вид художньої творчості. Прикладна, декоративна, декоративно-прикладна галузі декоративно-прикладного мистецтва. Поняття «декор», активний і пасивний декор. Стилізація як основний спосіб вираження в декоративно-ужитковому мистецтві. Народні художні промисли, їх види. Дизайн як вид просторових мистецтв. Історія дизайну. Різновиди дизайну.

Поняття «жанр мистецтва». Портрет як провідний жанр мистецтва.пейзаж як елемент або фон картини. Найдавніші реалістичні пейзажі. Видатні майстри реалістичного пейзажу. Різновиди пейзажу: гірський, сільський, міський, «марина». камерні та панорамні пейзажі. Натюрморт. Багатозначність натюрмортів. Різновиди натюрмарту: побутовий, квітковий натюрморт, натюрморт «сервірованого столу», символічний натюрморт. Ванітас як різновид натюрмарту. Символи в натюрмарті. Стилізація. Гіперреалізм. Анімалістичний жанр. Видатні митці анімалістичного жанру. Історичний жанр у мистецтві. Батальний жанр як різновид історичного жанру в мистецтві. Побутовий жанр.

Поняття техніки у просторових мистецтвах. Манера як авторська техніка митця. Матеріали та техніки графіки. Техніки та матеріали живопису. Техніки та засоби скульптури.

Практичне заняття 3.

Практичне заняття 4.

Практичне заняття 5.

Практичне заняття 6.

Тема 3. Дитяча образотворча діяльність як форма активного ставлення дитини до дійсності. Дитячий малюнок.

Образотворча діяльність як чинник та середовище розвитку особистості дитини. Сенсомоторний розвиток як чинник та передумова образотворчості в період довікілья. Поняття про художньо-творчі здібності і їхній розвиток у дітей. Феномен дитячого малювання. Стислий аналіз досліджень дитячої образотворчої діяльності. Дитячий малюнок як об'єкт наукового дослідження. Психологічні аспекти вивчення дитячого малюнка. Розвиток у дітей інтересу до образотворчої діяльності. Історія наукового осмислення дитячої образотворчої діяльності. Специфіка дитячої образотворчої діяльності. Продукти образотворчої діяльності дитини. Специфіка дитячої образотворчої діяльності. Роль дитячої образотворчої діяльності в загальному розвитку дитини. Функції дитячої образотворчої діяльності. Малювання як один із видів аналітико-синтетичного мислення дитини. Основні педагогічні функції дитячого малювання.

Художня цінність дитячого малюнка як феномена специфічної творчої діяльності. Періодизація дитячої образотворчої діяльності – стадія каракулів, створення перших конкретних зображень, стадія схематичних малюнків, що складаються з форм та ліній, етап аналітичних, «пунктуальних» малюнків, період об'ємно-просторового зображення предметів. Семантика дитячого малюнка. Нормативний розвиток дитячого малюнка. Схема в дитячому малюнку. Розвиток схеми зображення людини в малюнках дитини. Розвиток схеми зображення тварини в малюнках дитини. Розвиток схеми зображення дерева в малюнках дитини. «Особливі діти» та їх творчість.

Практичне заняття 7.

Практичне заняття 8.

Тема 4. Організація образотворчої діяльності дітей. Методика і педагогічні технології розвитку особистості дитини в процесі образотворчої діяльності.

Характеристика видів образотворчої діяльності дошкільників. Малювання. Ліплення як різновид скульптури. Аплікація як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Конструювання як особливий вид образотворчої діяльності. Взаємозв'язок видів образотворчої діяльності як важлива психолого-педагогічна проблема. Характеристика державних програм навчання дітей образотворчої діяльності («Малютко», «Дитина»). Сучасні альтернативні програми («Українське дошкільня», «Крок за кроком в Україні», «Я у світі»). Парціальні (спеціалізовані) програми («Ладки», «Краса. Радість. Творчість», «Природа і художник»). Організація особистісно-розвивального середовища для образотворчої діяльності. Принципи організації

середовища для особистісного розвитку дитини в образотворчій діяльності. Форми організації роботи з образотворчої діяльності в умовах повсякденного життя. Самостійна образотворча діяльність та її організація. Заняття як форма організованого навчання образотворчої діяльності та їхні види. Методи і прийоми педагогічного супроводу образотворчої діяльності дітей. Інтеграція методів і прийомів для реалізації педагогічної мети в різних технологіях освітнього процесу образотворчої діяльності.

Розвиток у дітей здібностей до сприймання краси в різних її формах як передумова образотворчої діяльності. Краса образотворчого мистецтва як інтегративна духовна цінність для дітей та їхньої образотворчої діяльності. Образотворчість і художньо-естетичний розвиток особистості в ранньому дитинстві. Художній розвиток дитини у пренатальний та немовлячий періоди. Образотворчість і художній розвиток дитини на другому і третьому роках життя. Педагогічна підтримка обдарованих дітей. Вихователь як організатор, супроводжувач і співучасник образотворчої діяльності дітей. Значення планування. Принципи планування, види планів. Перспективність і наступність в організації образотворчої діяльності в дошкільному навчальному закладі та школі. Спільна робота дошкільного навчального закладу та сім'ї з питань розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва

Практичне заняття 9.

Практичне заняття 10.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Мистецтво як соціальне та культурне явище. Класифікація мистецтв	22	4	4	-	-	14
Тема 2. Види просторових мистецтв Жанри та техніки просторових мистецтв	26	4	8			14
Тема 3. Дитяча образотворча діяльність як форма активного ставлення дитини до дійсності. Дитячий малюнок	20	4	4			12
Тема 4. Організація образотворчої діяльності дітей. Методика і педагогічні технології розвитку особистості дитини в процесі образотворчої діяльності	22	4	4			14
Разом за змістовим модулем 1	90	16	20	-	-	54
Усього годин	90	14	20			54

9. Питання для семінарських занять

№ з/п	Назва теми, перелік питань	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	-

10. Питання для практичних занять

№ з/п	Назва теми, перелік питань	Кількість годин
1	Мистецтво як соціальне та культурне явище.	2

	1. Проаналізуйте особливості мистецтва як форми суспільної свідомості. 2. Розкрийте якісні ознаки мистецтва як типу духовного досвіду. 3. Охарактеризуйте витoki мистецтва. 4. Проаналізуйте соціальні функції мистецтва. 5. Визначте провідну функцію мистецтва в сучасному суспільстві. Обґрунтуйте свою точку зору. 6. Проаналізуйте діалектику загального та індивідуально-неповторного в структурі художнього образу. 7. Охарактеризуйте відмінності предметно-практичної образності і художнього образу. 8. Представте характеристику складників художнього образу в творі мистецтва. 9. Визначте та обґрунтуйте основну мету художньо-творчої діяльності. 10. Подайте загальну характеристику запропонованих викладачем творів мистецтва (автор і назва, місце та час створення, історія втілення задуму, символічний зміст).	
2	Класифікація мистецтв 1. Головні принципи, що були визначальними для класифікації видів мистецтва в добу античності? 2. Яких трансформацій зазнала видова класифікація мистецтва з розвитком суспільства? 3. Який критерій покладено в основу класифікації мистецтв у сучасній науці? 4. Поясніть, що таке актуальне мистецтво. 5. Поясніть відмінність синтезу в мистецтві та синтетичного мистецтва. 6. Термін «синкретизм» у мистецтві.	2
3	Графіка і живопис як види просторових мистецтв 1. Специфіка просторових видів мистецтв. 2. Структура просторових видів мистецтв. 3. Графіка як вид просторових мистецтв. 4. Живопис як вид просторових мистецтв.	2
4	Скульптура, архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво як види просторових мистецтв 1. Скульптура як вид просторових мистецтв. 2. Архітектура як вид просторових мистецтв. 3. Декоративно-ужиткове мистецтво. 4. Дизайн як вид просторових мистецтв.	2
5	Жанри та техніки просторових мистецтв (пейзаж, натюрморт). 1. Поняття жанру та техніки в мистецтві. 2. Техніки графіки. 3. Техніки живопису. 4. Різновиди жанрів: портрет, пейзаж, натюрморт.	2
6	Анімалістичний, історичний, побутовий жанри просторових мистецтв. Портрет як провідний жанр мистецтва 1. Портрет як провідний жанр мистецтва. 2. Анімалістичний жанр просторових мистецтв. 3. Історичний жанр у просторовому мистецтві 4. Побутовий жанр у просторовому мистецтві. 5. Техніки скульптури.	2
7	Дитяча образотворча діяльність як форма активного ставлення дитини до дійсності. 1. Які ознаки притаманні феномену дитячого малювання? 2. Які вікові межі феномена «дитяче малювання»?	2

	3. Що називається «продуктами дитячої образотворчої діяльності»? 4. Проаналізуйте специфіку професійного та дитячого мистецтва. В чому їх відмінності та спільні риси? 5. Які візуальні властивості притаманні дитячим малюнкам? 6. Чому дитячий малюнок у сучасній мистецтвознавчій науці вважається об'єктом мистецтва? 7. У чому полягає художня значущість дитячого малюнка? 8. Чому дитячий малюнок називають символічним? 9. У чому відмінності символічного та знакового малюнків? 10. Які основні педагогічні функції реалізуються в дитячому малюванні?	
8	Дитячий малюнок. 1. Періодизація дитячої образотворчої діяльності 2. Нормативний розвиток дитячого малюнка 3. Розвиток схеми зображення людини в малюнках дитини 4. Розвиток схеми зображення тварини в малюнках дитини 5. Особливості змісту малюнка дитини дошкільного віку 6. Методика навчання дітей різних вікових груп малюванню	2
9	Організація образотворчої діяльності дітей 1. Програми навчання дітей образотворчої діяльності 2. Організація особистісно-розвивального середовища для образотворчої діяльності 3. Форми організації образотворчої діяльності 4. Методи і прийоми педагогічного супроводу образотворчої діяльності дітей.	2
10	Методика і педагогічні технології розвитку особистості дитини в процесі образотворчої діяльності. 1. Розвиток особистості дитини у процесі занять з ліплення 2. Декоративна діяльність дошкільнят як засіб і середовище особистісного розвитку 3. Педагогічна підтримка обдарованих дітей	2
	Усього	20

11. Питання для лабораторних занять

№ з/п	Назва теми, перелік питань	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	-

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту за контрольними запитаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Проблема художньо-творчого розвитку дітей дошкільного віку	2
2	З історії естетичного виховання особистості	2
3	Вікові характеристики художньо-творчого розвитку дітей-дошкільників, які займаються образотворчим мистецтвом	2
4	Джерела і складові художньо-творчої активності особистості	2
5	Особливості сприймання творів мистецтва	2
6	Розвиток мотиваційної сфери художньо-творчої обдарованості дітей, створення емоційної атмосфери на уроці	2
7	Розвиток творчої уяви та художньо-образного мислення дошкільників	2
8	Оволодіння засобами художньої виразності, знайомство з технікою виконання творів образотворчого мистецтва.	2
9	Види і жанри образотворчого мистецтва як джерело змісту образотворчої діяльності дошкільнят	2
10	Сенсомоторний розвиток як чинник та передумова образотворчості в період дошкілья	2
11	Поняття про художньо-творчі здібності та їхній розвиток у дітей	2
12	Розвиток у дітей інтересу до образотворчої діяльності	2
13	Образотворча діяльність як чинник та середовище розвитку особистості дитини	2
14	Види образотворчої діяльності та їхній взаємозв'язок	2
15	Організація особистісно-розвивального середовища для образотворчої діяльності	2
16	Форми організації образотворчої діяльності	2
17	Методи і прийоми педагогічного супроводження образотворчої діяльності дітей	2
18	Розвиток у дітей здібностей до сприймання краси в різних її формах як думова образотворчої діяльності	2
19	Образотворчість і художньо-естетичний розвиток особистості в ранньому дитинстві	2
20	Малювання як засіб особистісного розвитку дитини	2
21	Розвиток особистості дитини у процесі занять з ліплення	2
22	Декоративна діяльність дошкільнят як засіб і середовище особистісного розвитку	2
23	Особистісно-розвивальна спрямованість конструктивно-моделювальної діяльності	2
24	Педагогічна підтримка обдарованих дітей. Особливості використання музичних ігор на уроках образотворчого мистецтва	2
25	Перспективність і наступність в організації образотворчої діяльності в дошкільному навчальному закладі та школі	2
26	Спільна робота дошкільного навчального закладу та сім'ї з питань розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва	2
27	Інноваційно-пошукова робота педагогів у галузі методики образотворчої діяльності	2
	Усього	54

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом.

14. Методи навчання

Методи за характером навчально-пізнавальної діяльності студентів: проблемного навчання (проблемного викладення матеріалу, створення проблемних ситуацій; групового

вирішення проблемних задач); частково-пошуковий (евристичних запитань); дослідницький (есе, наукові доповіді).

Методичні прийоми як компоненти методів: вербальні (бесіда, пояснення); ілюстративно-демонстраційні (ілюстрування, демонстрування); прикладні (практичні завдання); інтерактивні (мозковий штурм).

Методи за формою організації навчання: лекції (проблемна лекція); практичні заняття; самостійна робота студентів (поза аудиторна, науково-дослідна робота студентів); виробничі практики.

Методи оцінювання: усний контроль (усний індивідуальний, усний фронтальний) письмовий контроль (письмовий фронтальний); тестовий контроль; метод самоконтролю.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем									
	Тема 1. Мистецтво як соціальне та культурне явище. Класифікація мистецтв		Тема 2. Види просторових мистецтв Жанри та техніки просторових мистецтв				Тема 3. Дитяча образотворча діяльність як форма активного ставлення дитини до дійсності. Дитячий малюнок		Тема 4. Організація образотворчої діяльності дітей. Методика і педагогічні технології розвитку особистості дитини в процесі образотворчої діяльності	
	Практичне заняття									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Опитування	4		8				4		4	
Тестування	5		5				5		5	
Виконання практичних завдань	1		2				1		1	
Виконання завдань самостійної роботи	1		2				1		1	
Всього за темами	11		17				11		11	
Екзамен	50									
Всього за резуль- татами вивчення навчальної дисципліни	100									

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів (наприклад, $0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
0,5	Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
0,5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання екзамену

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,5 \times 20 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2, 3. питання макс. по 20 балів	16-20	Питання розкрито повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	11-15	Питання розкрито, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	6-10	Питання розкрито в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.

	0-5	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.
--	-----	---

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82-89	B – дуже добре	4 – добре
74-81	C – добре	
64-73	D – задовільно	3 – задовільно
60-63	E – достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0-34	F – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

– при підсумковому контролі у вигляді екзамену 50 балів відведено на поточний контроль, а 50 балів – на підсумковий (для допуску до екзамену необхідно мати не менше 25 балів поточної успішності);

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, захист лабораторних робіт, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів у випадку екзамену), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті імені Юрія Кондратюка»

17. Методичне забезпечення

1. Робоча програма з дисципліни «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» / Укл. Ю.М.Мележик. – Полтава, 2024 року. – 16 с. (Електронна версія в електронній бібліотеці Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»).

18. Рекомендована література

Базова

1. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей: Навчальний посібник. К.: Кондор, 2009. 200с.
2. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для дошкільнят (5-6 роки). Київ: Ranok Publishing House Ltd, 2023. 128 с.
3. Лісовська Т.А. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Художня праця та основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва» Миколаїв СПД Румянцева, 2020. 95с.
4. Педагогіка мистецтва. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для студентів спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / Укл. : Скорик Т. В. Чернігів : НУЧК імені Т.Г.Шевченка, 2023. 56 с.
5. Сухорукова Г.В., Дронова О.О., Голота Н.М., Янцур. Л.А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг. ред. Г.В. Сухорукової. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 376с.
6. Шульга Л.Ж. Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях з малювання: конспект лекцій і занять (за матеріалами власного досвіду). Київ, 2005. 236 с.

Допоміжні

1. Дитина. Освітня програма для дітей від 3-х до 7 років. Науковий керівник проєкту: В.О. Огнев'юк, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України. Авт. колектив: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна, К.І. Волинець та ін. К., 2020. 440 с.
2. Дронова О. О. Дитячий малюнок як засіб збагачення педагогічної компетентності батьків // Вісн. Глухів. держ. нед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. Глухів: ГДПУ, 2003, С 45-50.
3. Дронова О.О. Дитячий малюнок як засіб збагачення педагогічної компетентності батьків // Вісн. Глухів. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. Глухів: ГДПУ, 2023. С. 45–50.
4. Естетика: навч. посіб. / за ред. Л. В. Анучиної та О. В. Уманець; [уклали: Л. В. Анучина, О. К. Бурова, О. В. Уманець, О. В. Шило] ;. Харків: Право, 2010. 232 с.
5. Зязюн І. А. Виховання естетичної культури школярів. Київ: ІЗМН, 1998. 156 с.
6. Зязюн І. А. Безсвідоме і творча інтуїція. Професійна освіта: педагогіка і психологія. Ченстохов: Вид-во Вищої Педагогічної школи, 2003. С. 121–137.
7. Личківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. носіб. Київ, 2004. 352 с.
8. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну : навчально-методичний посібник. Одеса: ПНЦ АПН України, 2007. 88с.
9. Мистецтво у розвитку особистості: Монографія /за ред. Ничкало Н. Г. Чернівці: Зелена Буковина, 2006. 224 с.
10. Мистецька освіта в Україні: теорія і практика / О. П. Рудницька [та ін.]; заг. ред. О. В. Михайличенко, редактор Г. Ю. Ніколаї. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с
11. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт». Тернопіль : Мандрівець, 2017. 104 с.
12. Рудницька О. П. Основи викладання мистецьких дисциплін. Київ: АПН України, 1998. 183 с.
13. Соняшникова палітра. Орієнтовне календарно-тематичне планування різних видів образотворчої діяльності дітей дошкільного віку / Заг. ред. Л. Калуської. Тернопіль :Мандрівець, 2016. 168 с.
14. Український живопис: Сто вибр. творів: Альбом / Авт. - упоряд. Ю. В. Беличко. Київ : Мистецтво, 1989. 191 с.
15. Doležalová Jana, Hábl Jan, Janiš Kamil. Fundamental Pedagogy. Hradec Králové, 2014. 140 p.

16. Mardell, B., Ryan, J., Krechevsky, M., Baker, M., Schulz, T. S., Liu-Constant, Y. A. Pedagogy of Play: Supporting Playful Learning in Classrooms and Schools. Project Zero, 2023. 234 p.
17. [Margot Sunderland](#) What Every Parent Needs to Know. A Psychologist's Guide to Raising Happy, Nurtured Children. London: [Dorling Kindersley](#), 2023. 320p.
18. Robyn M. Gillies. Pedagogy: New Developments in the Learning Sciences. N.Y. : Nova Science Publishers, 2012. 531p.

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційна платформа МУДЛ : <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=4601>
2. Вахрамєєва Методика викладання образотворчого мистецтва»: програма навчальної дисципліни. Луцьк : Поліграфічний центр «Друк Формат» ФОП Покора І.О, 2017. 40 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/153588441.pdf>
3. Електронний сайт журналу «Мистецтво та освіта». URL :<http://artedu.com.ua/index.php/adm>
4. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2007. 296 с . URL : https://library.udpu.edu.ua/library_files/422791.pdf
6. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років (Проект) [Електронний ресурс]. URL: www.tnpu.edu.ua .
7. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). К.: Освіта України, 2008. 274 с. URL: <https://studfile.net/preview/5191220/>